

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARIAI

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai
El. paštas dokumentai@stt.lt

2025-01-24 Nr.

DĖL PRANEŠIMO APIE SEIMO NARIO ARTŪRO SKARDŽIAUS GALIMAI SUPAINIOTUS VIEŠUS IR PRIVAČIUS INTERESUS IR PRAŠYMO IŠTIRTI AR SEIMO NARIO VEIKSMAI NETURI KORUPCINIO POBŪDŽIO NUSIKALSTAMOS VEIKOS POŽYMIŲ

Dėl valstybės siekio didinti Lietuvos atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumus ir susijusio vykdomo konkurso

Lietuvos Respublikos Seimas 2024 m. birželio 27 d. priėmė nutarimą Nr. XIV-2856 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“, kuriuo išdėstė nauja redakcija ir patvirtino Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategiją. Patvirtinta strategija siekiama, kad Lietuva iš energijos išteklių importuotojos taptų jų eksportuotoja, užtikrintų visą sau reikalingą energijos kiekį šalies viduje, o pati energijos gamyba būtų klimatui neutrali. Strategijoje numatyti du pagrindiniai tikslai: šalies energetinio saugumo užtikrinimas ir ekonomikos dekarbonizacija. Šie projektai turėtų užtikrinti šalies energetinę nepriklausomybę, reikšmingai sumažinti elektros energijos kainas vartotojams bei garantuoti energijos tiekimo saugumą¹.

Su šios strategijos įgyvendinimu yra susijęs Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. birželio 22 d. nutarimas Nr. 697 (su visais pakeitimais ir papildymais), kuris nustato teisinius ir techninius pagrindus, pagal kuriuos organizuojami konkursai atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių (jūrinio vėjo elektrinių) plėtrai ir eksploatacijai Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje arba išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje².

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsniu ir 22-1 straipsniu, Valstybinei energetikos reguliavimo tarybos (toliau – VERT) kompetencijai buvo priskirta organizuoti Jūrinės teritorijos naudojimo atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai konkursus.

2024 m. lapkričio 18 d. VERT paskelbė pakartotinį konkursą antrajam jūrinio vėjo elektrinių parkui Baltijos jūroje vystyti (toliau – Konkursas), kurio tikslas padidinti Lietuvos atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumus ir prisidėti prie energetinės nepriklausomybės.

¹ Žr. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/c05cf8622f8c11efb121d2fe3a0eff27>

² Žr. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/90aa05b1b6bc11ea9a12d0dada3ca61b/asr>

Taigi, nustatytos procedūros, susijusios su Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimu vyko įprasta eiga ir teisės aktų nustatyta tvarka, kol nebuvo inicijuotas jų skubus sustabdymas.

Dėl iniciatyvų stabdyti 2024 m. lapkričio 18 d. paskelbtą konkursą antrojo jūrinio vėjo elektrinių parko projekto vystytojui atrinkti ir Seimo nario aktyvaus įsitraukimo ir suinteresuotumo

Po 2024 m. įvykusių Seimo rinkimų, Seimo nariu buvo išrinktas Artūras Skardžius, kuris buvo patvirtintas Seimo audito komiteto pirmininku ir Seimo energetikos ir darnios plėtros komisijos nariu.

2025-01-15 Seimo audito komiteto pirmininkas Artūras Skardžius sušaukė Seimo audito komiteto parlamentinės kontrolės posėdį dėl antrojo jūros vėjo elektrinių parko projekto ekonominio pagrįstumo įvertinimo (toliau – Posėdis)³. Pažymėtina, jog nors ir iki šiol atlikti VERT skaičiavimai patvirtino šio projekto ekonominį pagrįstumą, t.y. buvo nustatyta, kad net prasčiausio scenarijaus atveju valstybė ir energijos vartotojai šių projektų veikimo laikotarpiu gautų milijardinę ekonominę naudą, bei šių parkų vystymas leistų kurti naujas darbo vietas, pritraukti modernias, energijai imlias investicijas ir prisidėtų prie Klaipėdos jūrų uosto tolimesnio vystymo (iš VERT pristatytos informacijos Posėdyje), tačiau Seimo audito komiteto pirmininkas Artūras Skardžius savo iniciatyva nutarė iš naujo vertinti antrojo jūros vėjo elektrinių parko projekto ekonominį pagrįstumą, tuo tikslu į posėdį pakviečiant dalyvauti Energetikos ministerijos, Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos, VšĮ Lietuvos energetikos agentūros, Valstybės kontrolės atstovus.

Nors ir buvo sudarytas įspūdis, kad 2025-01-15 Seimo audito komiteto posėdžio metu bus gilinamasi į pakviestų institucijų atstovų paruoštus pristatymus ir paruoštą informaciją bei šios informacijos pagrindu bus priimami tolimesni sprendimai, tačiau dar iki suplanuoto parlamentinės kontrolės posėdžio buvo visiškai akivaizdu ir aišku, kad bus priimtas sprendimas rekomenduoti Energetikos ministerijai inicijuoti Konkurso stabdymą, kadangi toks Seimo audito komiteto posėdžio protokolo projektas jau buvo parengtas ir išsiųstas šio komiteto nariams dar prieš posėdį.

Taigi, dar neprasidėjus parlamentinės kontrolės posėdžiui, buvo visiškai akivaizdu, kad jis yra organizuojamas su tikslu paties Seimo audito komiteto pirmininko Artūro Skardžiaus iniciatyva tiesiog įforminti Audito komiteto sprendimą kreiptis į Energetikos ministeriją dėl Konkurso procedūrų sustabdymo. Pažymėtina, jog 5 Audito komiteto nariams balsavus už (įskaitant Artūrą Skardžių), 1 balsavus prieš ir 1 susilaikius, Audito komiteto buvo nutarta rekomenduoti Energetikos ministerijai inicijuoti 2024 m. lapkričio 18 d. paskelbto konkurso antrojo jūrinio vėjo elektrinių parko

³ Žr. https://www.youtube.com/watch?v=PWnb5_O6qSc

projekto vystytojui atrinkti stabdymą iki kol bus parengta šio projekto kaštų – naudos analizė ir vadovaujantis ja priimti atitinkami sprendimai šio projekto atžvilgiu⁴.

Pažymėtina, jog Posėdžio pradžioje Seimo Audito komiteto narys J. Razma iškėlė klausimą dėl Audito komiteto pirmininko Artūro Skardžiaus galimo privačių ir viešų interesų konflikto jam dalyvaujant ir inicijuojant šių klausimų svarstymą, kadangi Artūras Skardžius yra buvęs sausumos jėgainių asociacijos vadovas (Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos asociacijos prezidentas), todėl tikėtina ryšiai su sausumos jėgainių vystytojais yra išlikę, o vėjo jėgainių parkai jūroje yra konkuruojantys subjektai su sausumos jėgainių parkais (Posėdžio 1:36 minutė). Audito komiteto pirmininkas Artūras Skardžius lakoniškai atsakė, kad jokio interesų konflikto nėra ir tęsė posėdį.

Pažymėtina, jog Seimo narys Artūras Skardžius itin aktyviai reiškė savo poziciją ir kitoje, Seimo energetikos ir darnios plėtros komisijoje, kuri 2024-12-23 svarstė tą patį klausimą⁵. Seimo narys Artūras Skardžius reiškė aktyvų palaikymą Konkurso stabdymo iniciatyvai ir papildomai komisijos posėdžio metu paaiškino, kad jam itin svarbu išsiaiškinti su jūrinio vėjo elektrinių parko projektu susijusią kainodarą, kuri galios tarp konkuruojančių sausumos ir jūros jėgainių parkų:

„jokių pagrindžiančių duomenų koks vartojimas, kokia gamyba bus, negauname duomenų kokia gamybos kaina bus sausumoje, kokia gamybos kaina bus jūroje, ar ta energija bus eksportui su 15 metų parama <...> niekada niekas nekvestionavo projekto, kvestionavo kainas <...>“ (Posėdžio 38:58-39:30 minutės).

Iš tokio aktyvaus Seimo nario Artūro Skardžiaus susidomėjimo ir pasitelkiant savo vadovaujamą Audito komitetą, siekiant stabdyti jau vykdomą Konkursą, susidaro įspūdis, kad Seimo narys Artūras Skardžius labiau rūpinasi asmeniniais interesais, kadangi jo sutuoktinė yra sudariusi komercinės žemės nuomos sutartį su UAB „Renovacijos partneriai“ ir jo šeimai priklausančiame žemės sklype subnuomininkas UAB „Naujoji energija“ vykdo vėjo jėgainių parko eksploatacijos veiklą. Iš šių sandorių gaunama finansinė asmeninė Artūro Skardžiaus nauda tiesiogiai priklauso nuo elektros energijos supirkimo kainos (žemiau bus išsamiai aptarta), todėl manytina, kad Seimo narys Artūras Skardžius aktyviai siekia šių valstybinių strateginių projektų konkursų stabdymo, nes jie gali daryti įtaką sausumos vėjo jėgainių parkų konkurencinėms sąlygoms - elektros energijos supirkimo kainoms.

Dėl privačių Seimo nario Artūro Skardžiaus interesų

Pažymėtina, jog Seimo etikos ir procedūrų komisija (toliau – Komisija) dar 2017-08-30 yra priėmusi išvadą dėl Seimo nario Artūro Skardžiaus viešųjų ir privačių intereso derinimo, kuria buvo nutarta, kad Seimo nariui Artūru Skardžiui gali kilti viešųjų ir privačių interesų konfliktas svarstant Seime su vėjo energetika susijusius klausimus dėl jo sutuoktinės sudarytos žemės nuomos sutarties

⁴ Priedas – Seimo Audito komiteto posėdžio protokolas

⁵ Žr. <https://www.youtube.com/watch?v=JCJiv1nHjO8>

su UAB „Renovacijos partneriai“ ir jo šeimai priklausančiame žemės sklype subnuomininko UAB „Naujoji energija“ vykdomos veiklos – vėjo jėgainių parko eksploatacijos. Komisija taip pat konstatavo, kad Seimo narys Artūras Skardžius buvo nedeklaravęs ryšio su juridiniu asmeniu – jo šeimai priklausančios žemės sklypo subnuomininku UAB „Naujoji energija“, t.y. tokią aplinkybę nusišalė. Be kita ko, Komisija rekomendavo nusišalinti nuo klausimų, susijusių su vėjo energetika, svarstymo Seime ir neteikti pataisų ir pasiūlymų, reglamentuojančių vėjo energetiką.

Pažymėtina, jog aplinkybės, susijusios su Seimo nario Artūro Skardžiaus asmeniniais interesais vėjo energetikos srityje, nėra pasikeitusios. Iš Artūro Skardžiaus 2024-12-13 pateiktos privačių interesų deklaracijos matosi, kad sudaryti sandoriai su UAB „Renovacijos partneriai“ yra vis dar galiojantys⁶. Be to, yra deklaruoti ir kiti ryšiai, sudarius nuomos ir pardavimo sandorius su fiziniais asmenimis, kurie taip pat gali būti susiję su interesais vėjo energetikos srityje, tačiau reikalauja papildomo patikrinimo ir įvertinimo, kadangi šie duomenys nėra viešinami.

Ryšiai sudarius sandorius	
<p>Ryšys sudarius sandorį</p> <p>Kieno sandoris Sutuoktinio, sugyventinio ar partnerio</p> <p>Sandorio rūšis Nuoma</p> <p>Kita sandorio šalis Juridinis asmuo, registruotas Lietuvoje</p> <p>Kitos sandorio šalies pavadinimas UAB "Renovacijos partneriai"</p> <p>Sudarymo data 2010-05-06</p>	<p>Ryšys sudarius sandorį</p> <p>Kieno sandoris Sutuoktinio, sugyventinio ar partnerio</p> <p>Sandorio rūšis Paskola (suteikta)</p> <p>Kita sandorio šalis Juridinis asmuo, registruotas Lietuvoje</p> <p>Kitos sandorio šalies pavadinimas UAB "FI Solution"</p> <p>Sudarymo data 2022-12-16</p> <p>Pabaigos data 2023-12-31</p>
<p>Ryšys sudarius sandorį</p> <p>Kieno sandoris Sutuoktinio, sugyventinio ar partnerio</p> <p>Sandorio rūšis Nuoma</p> <p>Kita sandorio šalis Fizinis asmuo</p> <p>Sudarymo data 2024-06-19</p> <p>Pabaigos data 2029-06-19</p>	<p>Ryšys sudarius sandorį</p> <p>Kieno sandoris Sutuoktinio, sugyventinio ar partnerio</p> <p>Sandorio rūšis Pardavimas</p> <p>Kita sandorio šalis Fizinis asmuo</p> <p>Sudarymo data 2024-07-19</p>

Atkreiptinas dėmesys, jog pagal Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymą, interesų konfliktas yra suprantamas kaip situacija, kai deklaruojantis asmuo, atlikdamas tarnybines pareigas ar vykdydamas tarnybinį pavedimą, turi priimti ar dalyvauti priimant sprendimą arba įvykdyti pavedimą, kurie susiję ir su jo privačiais interesais (Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 2 str. 2d.). Deklaruojantis asmuo privalo nesinaudoti tarnybinėmis pareigomis ar tarnybiniu statusu asmeninei naudai gauti (Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 3 str. 1d. 3p.).

⁶ Priedas – A. Skardžiaus privačių interesų deklaracija

Deklaruojančiam asmeniui yra draudžiama dalyvauti rengiant, svarstant ar priimant sprendimus arba kitaip juos paveikti ar bandyti paveikti, arba atlikti kitas tarnybines pareigas, jeigu atliekamos tarnybinės pareigos yra susijusios su jo privačiais interesais (Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 11 str. 1d.). Deklaruojantis asmuo privalo vykdyti institucijos rašytines išankstines rekomendacijas, nuo kokių tarnybinių pareigų atlikimo jis privalo nusišalinti (Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 11str. 5d.). Valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo neturi teisės atstovauti valstybei tvarkydamas reikalus su fiziniais ar juridiniais asmenimis, iš kurių jis ar jam artimi asmenys gauna bet kokių pajamų (Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 12 str. 1d. 1p.).

Taigi, atsižvelgus į šiuos duomenis, Seimo narys Artūras Skardžius, pats tiesiogiai dalyvaudamas klausimų, susijusių su vėjo energetika, svarstymuose, dėl jų balsuodamas, o ypač pats inicijuodamas Konkurso stabdymą, kuris tiesiogiai susijęs su vėjo energetikos sritimi, bei naudodamasis Seimo audito komiteto pirmininko padėjimu šiems tikslams pasiekti, nepaisydamas Seimo etikos ir procedūrų komisijos išankstinių rekomendacijų nedalyvauti klausimų svarstyme, kurie susiję su vėjo energetikos reguliavimu, veikia interesų konflikto situacijoje, kadangi toks dalyvavimas teisėkūros procedūrose gali daryti įtaką jo šeimos asmeniniams komerciniams sandoriams ir jų pelningumui. Atsižvelgus į tai, jog toks veikimas gali būti susietas su turtinės naudos gavimo užtikrinimu, tokie Seimo nario Artūro Skardžiaus veiksmai gali turėti ir korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių, kurie yra nustatyti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 226 straipsnio 2 dalyje (Prekyba poveikiu), 228 straipsnio 2 dalyje (Piktnaudžiavimas tarnyba), 227 straipsnyje (Papirkimas).

Dėl to, turi būti išsamiai patikrinami viešai neskelbiami duomenys apie Artūro Skardžiaus asmeninius interesus vėjo energetikos srityje, kadangi kaip buvo minėta, Artūras Skardžius praeityje jau yra nuslėpęs ir neatskleidęs informacijos apie savo išnuomotą žemių subnuomininkę UAB „Naujoji energija“, kuri 2005 m. buvo laimėjusi valstybės organizuojamą viešą konkursą dėl leidimo vystyti vėjo jėgainių parką Šilutės rajone ir vėliau vykdė vėjo jėgainių parko eksploataciją Artūro Skardžiaus žemės sklypuose už atitinkamą užmokestį.

Atkreiptinas dėmesys, jog dar 2017 metais buvo atliktas žurnalistinis tyrimas, kurio metu paaiškėjo, kad Seimo narys Artūras Skardžius kasmet gauna dešimtis tūkstančių eurų iš verslininkų, kurių interesus gina Seime. Artūro Skardžiaus žmona išnuomoja verslininkams žemės sklypus (kurie ir dabar paminėti Artūro Skardžiaus privačių interesų deklaracijoje), kuriuose veikia sausumos vėjo jėgainių verslas, išmokama suma pagal nuomos sutartį tiesiogiai priklauso nuo elektros kainos, o pats Artūras Skardžius aktyviai dalyvauja Seimo teisėkūroje, kuri yra susijusi su vėjo energetikos reguliavimu ir naudingų sprendimų priėmimu šios nuomojamos žemės nuomininkams.

2017-06-14 www.15min.lt publikuotame straipsnyje⁷ buvo atskleistas Seimo nario Artūro Skardžiaus sutuoktinės sudarytos sutarties su UAB „Renovacijos partneriai“ turinys:

2007 metų sutartyje nustatyta, kad Skardžiams už sklypą mokama 17 500 eurų per metus. Taip pat sutartyje nedviprasmiškai įrašyta: „Nuomos mokestis bus proporcingai didinamas (skaičiumi, išreikštu procentais), jeigu elektros energijos supirkimo kaina šios sutarties galiojimo metu taps didesnė nei šios sutarties pasirašymo dieną.“

3. Žemės sklypo nuomos kaina, mokėjimo tvarka ir kiti mokėjimai

3.1. Bendras Žemės sklypo nuomos mokestis yra 17 500,- (septyniolika tūkstančių penki šimtai) eurų per metus (toliau vadinamas Nuomos mokesčiu), t.y. už 12 (dvylika) mėnesių. Nuomos mokestis bus padidintas atsižvelgiant į LR teisės aktais nustatytą elektros energijos vienos kWh supirkimo kainos padidėjimą, t.y. Nuomos mokestis bus proporcingai didinamas (skaičiumi, išreikštu procentais), jeigu elektros energijos supirkimo kaina šios sutarties galiojimo metu taps didesnė nei šios sutarties pasirašymo dieną (daugiau nei 22ct/kWh).

3.2. Šalys susitaria, jog iki sąlygos, numatytos Sutarties 1.4. punkte, atsiradimo dienos, bet ne vėliau nei iki 2009 m. gruodžio 31 dienos, Nuomos mokestis neskaiciuojamas ir nemokamas. Nuomos mokestis pradamas skaičiuoti tik nuo Sutarties 1.4. punkte numatyto vėjo jėgainės/jėgainių ar viso vėjo jėgainių parko darbų pabaigos ir vėjo jėgainės/jėgainių ar viso vėjo jėgainių parko pripažinimo tinkamu naudoti LR Statybos įstatymo nustatyta tvarka, bet ne vėliau nei 2009 m. gruodžio 31 dieną. Tuo atveju, jeigu Nuomininkas nepastato nuomojame žemės sklype nei

Artūro Skardžiaus šeimos sutarties dėl žemės nuomos ištrauka / 15min nuotr.

Taigi, tokios sąlygos numatymas, t.y. nustatant, kad Artūro Skardžiaus šeimos žemės sklypo nuomos mokestis priklauso nuo elektros supirkimo kainos, neabejotinai skatina ir motyvuoja Seimo narį daryti įtaką procesams ir teisėkūrai vėjo energetikos srityje siekiant nedidinti konkurencingumo vėjo jėgainių srityje, kad nesumažėtų pagamintos elektros energijos kainos ir kad tokiu būdu nesumažėtų Artūro Skardžiaus šeimos pajamos gaunamos iš nuomininkų. Pažymėtina, kad publikuotame straipsnyje taip pat buvo nurodyta, kad Seimo nario Artūro Skardžiaus šeimai verslininkai už šiuos žemės nuomos sandorius moka 12-28 kartus didesnę sumą nei greta esančių sklypų savininkams, kas irgi sudaro pagrindą įtarti, kad tokiu būdu yra siekiama atsilyginti Artūriui Skardžiui už jo vykdomą neteisėtą lobistinio pobūdžio veiklą proteguojant sausumos vėjo energiją gaminančių verslo subjektų interesus.

Kaip buvo minėta, Seimo nario Artūro Skardžiaus šeima toliau vykdo šiuos sandorius, iš jų gauna turtinę naudą ir toliau naudojantis Seimo nario ir Seimo audito komiteto pirmininko statusu bei priklausymu Seimo energetikos ir darnios plėtros komisijai, balsuoja, daro įtaką ir priima sprendimus dėl vėjo energetikos teisinio reguliavimo klausimų ir siūlo stabdyti 2024 m. lapkričio 18 d. VERT paskelbtą konkursą antrajam jūrinio vėjo elektrinių parkui Baltijos jūroje vystyti, nors yra tiesiogiai suinteresuotas dėl savo asmeninių sandorių, kuriuos galima vertinti kaip konkuruojančius su jūros

⁷ Žr. <https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/arturo-skardziaus-seimai-stambios-pinigu-sumos-is-vejo-verslininku-kuriuos-jis-protuguoja-seime-56-811776>

jėgainėmis, kadangi galėtų mažinti sausumos jėgainių gaunamus pelnus, kadangi naujų gamintojų atsiradimas galėtų lemti elektros supirkimo kainos sumažėjimą.

Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, būtina ištirti ir įvertinti ar Seimo narys Artūras Skardžius yra atskleidęs visus ryšius ir sandorius su sausumos vėjo energetikos verslininkais, iš kurių gauna turtinę naudą; ar Seimo nario veiksmai, siekiant daryti politinę įtaką šiuo metu vykstantiems konkursams vėjo energetikos srityje nėra susiję su gaunama turtine nauda iš privačių sandorių ir ar tokie veiksmai neturi korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių.

Atsižvelgiant į tai, kas aukščiau išdėstyta, pagal kompetenciją **p r a š o m e**:

1. Ištirti Seimo nario Artūro Skardžiaus galimai supainiotus viešus ir privačius interesus, atsižvelgus ir į buvusias rekomendacijas nusišalinti nuo dalyvavimo tokių klausimų svarstyme;
2. Patikrinti ar Seimo narys Artūras Skardžius yra atskleidęs visus ryšius ir sandorius su vėjo energetikos verslininkais, iš kurių gauna turtinę naudą, atsižvelgus į tai, kad praityje tokie ryšiai buvo nusišalinti ir neatskleisti;
3. Ištirti ir vertinti ar Seimo nario Artūro Skardžiaus veiksmai, darant politinę įtaką šiuo metu vykstantiems konkursams vėjo energetikos srityje nėra susiję su gaunama asmenine turtine nauda iš privačių sandorių ir ar tokie veiksmai neturi korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių.

PRIDEDAMA.

- 1) 2025-01-15 Seimo Audito komiteto posėdžio protokolas;
- 2) 2024-12-13 A. Skardžiaus privačių interesų deklaracija

Seimo nariai: